

Krisztus ajándékai az egyházban

Imádságos felkészülés az MRE tisztújító választásaira puritán megfontolások nyomán

Bevezetés

A Magyarországi Református Egyház (MRE) közelgő tisztújító választásai nem csupán szervezeti, hanem lelki jelentőséggel is bírnak, ezért különös felelősséggel hordozzuk imádságban a felkészülést, a választás folyamatát és a jelölteket. Az alábbi sorvezető a puritánok elméleti és gyakorlati megfontolásaira támaszkodva először bibliai-teológiai megalapozást nyújt, majd tematikus imádságokat kínál – szó szerinti használatra vagy mintául – ajánlott énekekkel, igehelyekkel és útmutatásokkal. Fontos, hogy ne csupán a választást és a tisztségviselőket, hanem a gyülekezeti élet formális és informális szolgálatainak egészét is imádságban hordozzuk.

A megdicsőült Krisztus kormányzása és az egyházi tisztségek

Az egyházkormányzat mint olyan – és az ahhoz kapcsolódó tisztségek és szerepkörök – nem emberi találmány, hanem a feltámadt és megdicsőült Krisztus ajándéka az ő népének. Krisztus az apostolok és a próféták alapjára építi egyházát, és ő maga a szegletkö (Ef 2,20). A Szentírás tanúsága szerint Krisztus nemcsak az ígét és a sákramentumokat adta egyházának, hanem a tisztségeket is: olyan szolgálati formákat, amelyek által vezeti, megőrzi és tanítja, azaz pásztorolja népét az idők végéig (Ef 4,11–12; 1Tim 3; Tit 1). A puritánok gondolkodásának egyik alapvető belátása, hogy az egyháznak kizárólag olyan tisztségei lehetnek, amelyek Krisztus rendelésén alapulnak. Nem önkényesen választunk tehát szerepet és struktúrát, hanem azt keressük és kérjük imádságban, hogy Krisztus maga lássa el szolgálattal egyházát, olyan személyekkel, akiket ő hív el, készít fel és küld ki.

A tisztségek Szentháromság-tani háttere

A Szentírás alapján a puritánok hangsúlyozták, hogy az egyházi tisztségek végső forrása nem más, mint a Szentháromság Isten, azaz a tisztségek és az azokhoz szükséges ajándékok a Szentháromság mindhárom személyének közös, ugyanakkor megkülönböztetett munkája. Az Atya „elrendezi a tagokat a testben” (1Kor 12,18), a Fiú „felment a magasságba”, és „ajándékokat adott az embereknek” (Ef 4,8.11), a Szentlélek pedig különféle ajándékokat oszt szét, úgymint: kormányzás, tanítás, pásztorlás, vigasztalás, az irgalmasság cselekedetei (Róm 12,6–8; 1Kor 12; Ef 4,7–12). Amikor tehát az egyházi tisztségekért, a választásért, a püspökökért, a főgondnokokért, az esperesekért és általánosságban a lekipásztorokért, a presbiterekért és a gyülekezeti szolgálókért és szolgálatokért imádkozunk, valójában azt kérjük, hogy a Szentháromság Isten munkája legyen láthatóvá egyházunk rendjében. Továbbá ez a bibliai-teológiai alap óv attól, hogy a tisztségeket pusztán adminisztratív, szervezeti, illetve hatalmi kategóriák szerint értelmezzük. Végső soron minden tisztség és szolgálat akkor hiteles,

ha láthatóvá válik benne a Szentháromság-tani dinamika: az Atya akarata, a Fiú példája és parancsa, valamint a Szentlélek ajándékozó jelenléte.

Rendkívüli és rendes szolgálatok

A Szentírás tanúsága szerint az egyház történetében voltak rendkívüli szolgálatok és tisztségek (apostolok, próféták, evangélisták), akiknek az újszövetségi egyház létrejöttében és kormányzásában – miközben annak Krisztus a fundamentuma – egyszeri és különleges szerepük volt. Az ő szolgálatuk Isten közvetlen és tévedhetetlen irányítása alatt zajlott, igehirdetésük és írásaik ma is a hit és az élet szabályait jelentik számunkra. Az utánuk következő és mindmáig tartó korszakra a rendes tisztségek a jellemzők: a püspökök, a presbiterek, a pásztorok, a tanítók stb. hivatala (lásd: *Második helvét hitvallás*, XVIII. *Az anyaszentegyház szolgáiról, rendeltetésükről és kötelességeikről*). E tisztségek Krisztus Urunknak az egyháza iránti hosszú távú, gondviselő szeretetének rendjét tükrözik: az általuk gyakorolt és felügyelt kegyelmi eszközök – az igehirdetés, a sákramentumok, az imádság, a pásztorlás és a lelkigondozás, az egyházfegyelem és a szeretetszolgálat – által ő maga megőrzi, gyarapítja és szüntelenül megújítja egyházát. Az MRE-ben a püspökök, az esperesek, a főjegyzők, a főgondnokok, a lelkipásztorok, a presbiterek és a gondnokok szolgálata ennek a rendnek a történelmileg kialakult és egyházjogilag szabályozott formája. Amikor értük imádkozunk, nem csupán „funkciókról” beszélünk, hanem arról is, hogy Krisztus mint főpásztor hogyan gyakorolja kormányzói, pásztori és tanítói hatalmát népe körében (1Pt 5,1–4).

Választás és ordináció: isteni elhívás és emberi döntés

A puritán gondolkodás világosan különbséget tett e kettő között: egyszerre kell komolyan venni Isten szuverén elhívását és az egyház felelős döntését. Az imaközösség, amelyre ez a sorvezető készül, éppen ennek a kettős valóságnak az imádságos előkészítése: könyörgés azért, hogy Isten akarata valósuljon meg a gyülekezetek – az egyház – döntésében, és valóban azokat rendeljük ki és erősítsük meg szolgálatukban, akiket az Úr készített fel erre.

A szolgáló vezetés, az Istentől rendelt vezető lelki ismertetőjegyei

A puritán hagyomány különös súlyt helyezett a tisztségviselők lelki karakterére. Nem elég a tehetség, a szervezőkészség és a retorikai képességek, a szolgáló vezetés elsődleges alapja az evangéliumi lelkület és a személyes megszentelődés. Néhány alapvető ismertetőjegy, amelyet különösen szem előtt kell tartanunk az egyházi vezetőkért mondott imádságainkban: istenfélelem, tiszta életvitel és példamutatás az engedelmességben (1Tim 4,12.16; Tit 2); az ige ismerete és szeretete, a tanítás tisztasága és józanság (1Tim 4,13; 2Tim 2,15); nem kényszerből, nem nyereségvágyból fakadó készség a pásztorlásra (1Pt 5,2–3; Zsid 13,17); imádságos lelkület, a népért való közbenjárás, az igeszolgálat és az imádság összekapcsolása (ApCsel 6,4); irgalmasság: a gyengék, a kiszolgáltatottak, a peremre szorultak hordozása (ApCsel 6; Róm

1,28); a szeretet egyesítő-egységteremtő ereje, a megoszlások és a viszályok bölcsességgel való kezelése (Ef 4,1–3; Jak 3,13–18).

Az imaközösségünk célja

Az imaközösség célja, hogy konkrétan ezekért a lelki jegyekért könyörögjünk: a meglétükért a püspökökben, a főjegyzőkben, az esperesekben, a gondnokokban, a zsinati tagokban, valamint általánosan a lekipászorokban, a diakónia szolgálatát végzőkben és egyéb, gyülekezeti szolgálatot betöltő személyekben, valamint mindazokban, akik szavazóként részt vesznek a választás folyamatában.

*

Kulcsigehelyek a témában

Miután az előbbi szakaszt elolvastuk, érdemes a következő bibliai passzusok közül legalább hármát-négyet felolvasni az imaközösség során: Ef 4,11–16 (a Krisztus által megszerzett ajándékok; a szolgálatok célja az egyház építése); 1Kor 12,4–7.11.18 (a Lélek ajándékai és azok rendeltetésszerű használata az egyházban, gyülekezetben); 1Tim 3,1–13 (a püspökökkel, presbiterekkel, diakónusokkal kapcsolatos igei elvárások); Tit 1,5–9 (a vének/presbiterek irányában támasztott jellembeli követelmények); 1Pt 5,1–4 (a presbiterek/püspökök pásztori feladatai, a főpásztor); ApCsel 6,1–6 (a szolgálatok felosztása, a diakónusok feladatköre); ApCsel 20,28 (annak a nyájnak az irányában történő gondoskodás [a legeltetésük], amelynek felvigyázójává tett a Szentlélek); 1Tim 4,12–16 (a hívők előtt való példakép beszédben, magaviseletben, szeretetben, hitben és tisztaságban, gondot viselve az ige felolvasására, az intésre és a kegyelmi ajándékok gyakorlására); Zsid 13,17–21 (engedelmesség az előljárók irányában); 1Kor 3,5–11 (Isten adja a növekedést, és Jézus Krisztus az alap).

*

Liturgikus sablon

Az alábbi „liturgikus” sorvezető inkább csak ajánlás, semmint szigorú szabály. Nagyjából hatvanperces időkerettel számoljunk. Az alkalom menetéért az imakör választott vezetője felel, ő olvashatja a teológiai összefoglalót és a kötött imádságokat is (de felváltva is olvashatók), és ő zárja le végül imádsággal és áldásmondással az alkalmat.

0–5. perc: Közös ének és igeolvasás

- Köszöntés: „Kegyelem nektek és béke Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól, aki maga adja az egyháznak a szolgáló tisztségeket. Azért jöttünk ma össze, hogy könyörögjünk vezetőinkért és azokért, akiket ő készít a szolgálatra.”
- Kezdőének: 590, *Az Egyháznak a Jézus a fundámentuma*
- Rövid igeolvasás (lásd a fenti igehelyeket, pl. 1Pt 5,1–4)

- Rövid, spontán nyitóima, amelyben bevezetjük az imatémát (egy-két perc)

5–20. perc: A téma bibliai-teológiai alapjainak összefoglalása, csend

- A fenti összefoglaló felolvasása
- Két-három perces elcsendesedés: az alkalom résztvevői az elhangzottak fényében kérjék magukban Isten vezetését az imakörre vonatkozóan.

20–50. perc: Tematikus imablokkok

- Minden blokk rövid igeolvasással kezdődik, majd használhatjuk a rövid, kötött imádságokat, és utána – azok mintájára – spontán módon imádkozhatunk a saját szavainkkal.
- **1. rész: Krisztus uralma és a Szentháromság munkája**
 - Igeolvasás: Ef 4,11–16; 1Kor 12,4–7
 - *Kötött imádság – Krisztus uralmának megvallása:* „Mindenható Urunk Jézus Krisztus, egyházad egyetlen Ura és Feje, megvalljuk, hogy minden hatalom mennyen és földön a tied. Megvalljuk, hogy egyházunk nem a mi bölcsességünkre, nem a struktúránkra, nem az emberi erőfeszítéseinkre épül – mi magunk is csak kegyelemre szoruló bűnösök vagyunk –, hanem rád, a te megváltó munkádra, szenvedésedre, halálodra és feltámadásodra. Kérünk, hogy bocsásd meg vétkeinket és gyarlóságunkat, és uralkodj a szívünkön – az elménken, a gondolatainkon, a vágyainkon –, hogy lelkületünket neked rendeljük alá most, amikor előljáróinkért – püspökeinkért, espereseinkért, főjegyzőinkért, főgondnokainkért, lelkipásztorainkért, presbitereinkért –, illetve a diakóniai szolgálatban és a gyülekezeti szolgálatokban részt vevőkért imádkozunk. Add, hogy minden döntésünkben a te akaratodat keressük, és ne a magunkét. Ámen.”
 - *Kötött imádság – A Szentháromság személyei közötti dinamikát figyelembe vevő könyörgés a tisztségekért:* „Mindenható mennyei Atyánk, te rendeltél tisztségeket egyházadban, hogy népedet vezessék, tanítsák és őrizzék. Urunk Jézus Krisztus, te láttad el ajándékaiddal egyházadat, amikor felmagasztaltattál: püspököket-felvigyázókat (egyházkormányzókat), presbitereket, pástorokat és tanítókat adtál népednek. Szentlélek Úr Isten, te osztod ki a lelki ajándékokat akaratod és jó tetszésed szerint épülésünkre, az egyházadban való szolgálat céljára. Kérünk, Urunk, legyél most közöttünk is: te jelöld ki és te készítsd fel számunkra azokat, akiket azért hívtál el, hogy egyházunkat a földi keretek között vezessék. Ámen.”
 - Öt-hat percben spontán módon, röviden imádkozzanak az imakör résztvevői a témákhoz kapcsolódóan.
- **2. rész: A vezetők lelki jelleme és felelőssége**
 - Igeolvasás: 1Tim 3,1–7; Tit 1,5–9; 1Tim 4,16
 - *Kötött imádság – A tiszta életű, pásztori lelkületű vezetőkért:* „Urunk, Istenünk, hálát adunk mindazokért, akiket már most szolgálatba állítottál egyházunkban (lelkipásztorok, presbiterek, a gyülekezeti szolgálatok vezetői és gyülekezeti szolgálók). Imádkozunk a jelenlegi egyházkormányzóinkért (a püspökökért, a

főjegyzőkért, az esperesekért, a főgondnokokért stb.), köszönjük, hogy általuk irányítottad és őrizted egyházadat a jelenlegi turbulens időkben, és imádkozunk a következő ciklusra megválasztandó vezető-/egyházkormányzó-jelöltekért: kérünk, őrizd meg őket tiszta életben, jó lelkiismeretben, feddhetetlen családi és személyes életben. Add, hogy az írott igéd legyen számukra a zsinórmérték, és ne engedjenek a kísértésnek, hogy a világi siker, a hatalom vagy a megbecsülés határozza meg döntéseiket. Add, kérünk, hogy továbbra se engedjenek a világ kísértésének és az evangéliumellenes ideológiák, eszmeiségek nyomásgyakorlásának, és döntéshozataluk fő szempontja az irántad és a szavad iránt való hűség legyen, akkor is, ha ez az evangéliumi hozzáállás netán ellenkezést és nemtetszést vált ki a világban vagy az egyházon belül. Kérünk, formáld őket pásztori lelkületű, imádkozó, irgalmas szívű, szelíd, de az evangéliumhoz határozottan ragaszkodó vezetőkké. Ámen.”

- *Kötött imádság – A tanítás és az élet egységéért:* „Urunk, Jézus Krisztus, te intetted az apostolodon keresztül Timóteust, hogy vigyázzon magára és a tanítására. Kérünk, add meg ennek a »kettős« figyelemnek a lehetőségét minden mostani és jövőendő elöljárónknak. Őrizd meg őket a hamis tanításoktól, a szélsőségektől vagy akár a kóros konfliktuskerüléstől, a hiú kíváncsiságtól vagy a saját véleményük túlértékelésétől. Add nekik az igazság szeretetét, józanságot és alázatot. Kérünk, add, hogy életük és tanításuk összhangban legyen, ezáltal ne okozzanak botrányt, hanem egyházunk épülését szolgálják. Ámen.”
- Öt-hat percben spontán módon, röviden imádkozzanak az imakör résztvevői a jelenlegi tisztségviselőkért és – ha lehet – a konkrét jelöltekért.

– 3. rész: A szolgálatok sokfélesége

- Igeolvasás: ApCsel 6,1–6; 1Kor 12,18; Zsid 13,17
- *Kötött imádság – A vezető egyházkormányzati szolgálatok közötti harmóniáért:* „Mindenható Urunk! Köszönjük, hogy egyházadban sokféle szolgálat és tisztség van. Hisszük, hogy e tisztségek mind Krisztus földi testének a bibliai rend szerinti harmonikus működését szolgálják. Kérünk, őrizd meg közöttük az egységet a hitben és a szolgálatban. Adj a püspököknek bátorságot az egyházkerületük kormányzásához, pásztorolásához; tedd az espereseket érzékennyé a gyülekezetek terhei iránt; adj a főgondnokoknak józanságot és felelősségteljes sáfárságot az anyagi javak terén; adj a zsinati tagoknak bölcsességet az egyházi törvényalkotásban; adj a lekipásztoroknak és a presbitereknek szerető, pásztori szívet és a diakóniai szolgálatban lévőknek irgalmas, szolgáló lelkületet a rászoruló felé. Ámen.”
- *Kötött imádság – A választások tisztaságáért és azért, hogy Isten akarata érvényesüljön:* „Mennyei Atyánk, az egyházunkban végbemenő választási folyamatot hozzuk eléd imádságainkban. Te látod reménységünket, vágyainkat, elvárásainkat, érdekeinket, indulatainkat. Könyörgünk, tisztíts meg bennünket minden önzéstől, féltékenységtől, félelemtől és hatalomvágytól. Add, hogy a jelölés folyamatában, a döntésben és a szavazásban a te akaratodat keressük, és – ha te másként vezetsz minket igéd által – le tudjunk mondani a saját elképzeléseinkről. Kérünk, hogy állíts szolgálatba olyan egyházkormányzókat –

egyházmegyei, egyházkerületi és zsinati, lelkeszi és presbiteri tisztségviselőket –, akik valóban tőled kapják elhívásukat, és akiken keresztül épül és megújul egyházunk. Ámen.”

- Öt-hat percben röviden imádkozhatnak az imakör résztvevői konkrét régiókért vagy egyházkormányzati szintekért – egyházmegyéjükért, egyházkerületükért vagy a zsinatért –, illetve az azokhoz tartozó egyházvezetői tisztségeikért.

50–60. perc: Az imaalkalom lezárása

- Az alkalmat lezáró ima: az imakör vezetője saját szavaival adjon hálát Urunknak azért, hogy mint imádkozó közösség – mint akiket elrendelt, elhívott, újjászült és a megszentelőzésben vezet – Krisztus testének a tagjai lehetünk; adjunk hálát azért a kegyelemért, hogy ismerhetjük őt, a jó hírt, és reménységgel tekinthetünk előre: nemcsak az egyházi választásokra, hanem a végső reménységünkre, dicsőséges visszajövetelére, testben való feltámadásunkra és az új ég és új föld korszakára is. Kérjük Urunkat, a Főpásztort, hogy Lelke által vezesse és építse egyházát és benne minket is az ő dicsőségére.
- Záróének: 830, *Keresd az Istent, népem, keresd új utakon*
- Áldás: „Áldjon meg téged az Úr, és őrizzen meg téged! Világosítsa meg az Úr az ő orcáját rajtad, és könyörüljön rajtad! Fordítsa az Úr az ő orcáját reád, és adjon békességet néked!”